

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України 26 червня 2018 року № 412
(у редакції наказу Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України 13 лютого 2020 року № 88)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

із застосування Технічного регламенту радіообладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 355

I. Загальні положення

1. Ці Методичні рекомендації із застосування Технічного регламенту радіообладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 355 (далі – Методичні рекомендації), розроблені відповідно до вимог частини другої статті 8 та статті 13 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» з урахуванням Блакитної настанови (The 'Blue Guide' on the implementation of EU products rules 2016), настанови із застосування Директиви 2014/53/ЄС (Guide to the Radio Equipment Directive 2014/53/EU, Version of 19 December 2018, далі – RED Guide), Додаткової настанови із застосування LVD/EMCD/RED від 26.04.2018 (Supplementary Guidance on the LVD/EMCD/RED).

2. Методичні рекомендації є добровільними для використання і розроблені з метою визначення загальних підходів щодо розуміння та застосування положень Технічного регламенту радіообладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 355 (далі – ТР РО), зокрема у випадках, коли на радіообладнання одночасно поширюється дія інших технічних регламентів.

3. Методичні рекомендації не є нормативно-правовим актом, вони мають лише роз'яснювальний, інформаційний характер і не встановлюють правових норм.

II. Терміни та визначення понять

У цих Методичних рекомендаціях терміни вживаються в такому значенні:
апаратура – будь-який конструктивно завершений прилад чи поєднання приладів, надані на ринку як єдина функціональна одиниця відповідно до вимог ТР РО;

радіочастотний ресурс України – частина радіочастотного спектра, придатна для передавання та/або приймання електромагнітної енергії радіоелектронними засобами і яку можливо використовувати на території

України та за її межами відповідно до законів України та міжнародного права, а також на виділених для України частотно-орбітальних позиціях;

стаціонарна установка – особливе поєднання кількох видів апаратури, а у деяких випадках – також інших пристроїв, які складені, змонтовані та призначені для постійного використання у зазначеному місці.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» та ТР РО.

III. Скорочення та позначки

DVB-C – Digital Video Broadcasting–Cable (кабельне цифрове телевізійне мовлення);

DVB-S – Digital Video Broadcasting–Satellite (супутникове цифрове телевізійне мовлення);

DVB-T – Digital Video Broadcasting–Terrestrial (наземне цифрове телевізійне мовлення);

IAF – International Accreditation Forum (Міжнародний форум з акредитації);

RFID – Radio Frequency Identifier (радіочастотний ідентифікатор);

WLAN – Wireless Local Area Network (безпроводова локальна мережа);

ДВ – декларація про відповідність;

Директива 2014/53/ЄС – Директива 2014/53/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16.04.2014 про гармонізацію законодавства держав-членів щодо постачання на ринок радіообладнання і скасування Директиви 1999/5/ЄС;

ЄС – Європейський Союз;

ІЧ-пристрій – пристрій інфрачервоного випромінювання;

МК СОЛАС-74/78 – Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 р.;

План РЧР – План використання радіочастотного ресурсу України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2006 № 815;

ПО – призначений орган з оцінки відповідності;

СДВ – спрощена декларація про відповідність;

ТД – технічна документація;

ТР ЕМС – Технічний регламент з електромагнітної сумісності обладнання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1077;

ТР МО – Технічний регламент морського обладнання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 № 1103;

ТР НЕО – Технічний регламент низьковольтного електричного обладнання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1067;

ТР РО ТКО – Технічний регламент радіообладнання і телекомунікаційного кінцевого (термінального) обладнання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24.06.2009 № 679.

IV. Введення в обіг

1. ТР РО поширюється на радіобладнання, яке надається на ринку та вводиться в експлуатацію в Україні незалежно від форми постачання, включаючи реалізацію радіобладнання дистанційним способом.

2. Введення в обіг стосується кожної окремої одиниці радіобладнання, а не типу (виду) продукції, а також того, чи було радіобладнання виготовлено у вигляді одиничного зразка, чи виготовляється серійно.

Лише виробник та імпортер є тими суб'єктами господарювання, хто вводить радіобладнання в обіг. Коли виробник або імпортер уперше постачають радіобладнання до розповсюджувача або кінцевого споживача (користувача), ця операція завжди визначається як «введення в обіг». Усі подальші операції, а саме будь-яке платне або безоплатне постачання радіобладнання для розповсюдження, споживання чи використання на ринку України у процесі провадження господарської діяльності, визначаються як «надання на ринку».

3. Радіобладнання має відповідати вимогам, встановленим нормативно-правовими актами, чинними під час його введення в обіг.

Порядок ввезення з-за кордону та реалізації в Україні радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, затверджений рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, від 13.02.2018 № 78, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12.03.2018 за № 282/31734, встановлює процедуру ввезення з-за кордону та реалізації в Україні радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв, у тому числі продукції, до складу якої входять радіоелектронні засоби (випромінювальні пристрої), для їх вільного обігу в Україні.

4. Коли радіобладнання виготовлено для власного користування або придбано для власного користування за межами України, це не вважається введенням в обіг.

5. ТР РО є чинним з 1 квітня 2018 року. Із зазначеної дати ТР РО поширюється на радіобладнання, крім наведеного у пунктах 2 та 3 ТР РО, за винятком радіобладнання, що встановлене та призначене для використання у складі конструкції колісних транспортних засобів, дія ТР РО на яке поширюється з 01.01.2020.

V. Введення в експлуатацію

1. Радіобладнання вводиться в експлуатацію та використовується у разі, якщо воно відповідає вимогам ТР РО та за умови його належного встановлення, обслуговування і використання за призначенням.

2. Додаткові вимоги до введення в експлуатацію та/або використання радіобладнання з причин, пов'язаних з ефективним використанням радіочастотного ресурсу України, з метою уникнення шкідливих завад, електромагнітних перешкод або ризиків для здоров'я населення визначаються Планом РЧР.

VI. Спеціальні заходи щодо вільного переміщення радіообладнання

Відповідно до пункту 18 ТР РО на торговельних ярмарках та інших подібних заходах забороняється створювати перешкоди щодо показу радіообладнання, яке не відповідає вимогам ТР РО, за наявності видимого позначення, на якому чітко зазначено, що таке радіообладнання не може бути надано на ринку та введено в експлуатацію, доки його не буде приведено у відповідність до вимог ТР РО. Демонстрація радіообладнання можлива за умови, якщо було вжито відповідних заходів, запропонованих Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі – НКРЗІ), щоб уникнути шкідливих завад, електромагнітних завад, ризику для здоров'я і безпеки людей, домашніх тварин та майна.

VII. Радіообладнання

1. Дія ТР РО поширюється на радіообладнання, крім випадків, наведених у пунктах 2 і 3 ТР РО. На радіообладнання може одночасно поширюватися дія інших технічних регламентів та/або нормативно-правових актів, які регулюють додаткові аспекти (наприклад, екологічні ризики), згідно з якими радіообладнання може бути обмежено або заборонено для використання.

2. ТР РО не поширюється на радіообладнання, яке використовується виключно з метою забезпечення громадської безпеки, оборони та безпеки держави, захисту державного кордону, кримінально-процесуальної діяльності, функціонування об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України.

На обладнання подвійного використання, тобто призначеного і для цивільного використання і такого, що наведено у абзаці першому цього пункту, поширюється дія ТР РО.

Наприклад, на радіообладнання транкінгової системи TETRA, яке використовують спеціально уповноважені державні органи для забезпечення громадської безпеки, поширюється дія ТР РО, оскільки воно також може бути використаним і для іншої мети.

VIII. Радіообладнання, що застосовується радіоаматорами

Вимоги ТР РО не поширюються на радіообладнання, що використовується радіоаматорами відповідно до підпункту 1 пункту 2 ТР РО.

Вважаються такими, що не надаються на ринку:

а) радіокомплекти для складання, які призначені для використання радіоаматорами;

б) радіообладнання, модифіковане радіоаматорами для власного використання;

в) обладнання, з яким працюють окремі радіоаматори для експериментальних і наукових цілей, пов'язаних з аматорським радіозв'язком.

Висновок стосовно того, чи вважається передача радіоаматорського обладнання між радіоаматорами або призначеного для радіоаматорів наданням

на ринку, залежить у кожному конкретному випадку з урахуванням регулярності поставок, характеристик продукції, намірів постачальника тощо.

Поодиноким передачам радіообладнання між радіоаматорами не вважається наданням на ринку. Проте, якщо постачання є регулярним або існує контекст, пов'язаний з господарською діяльністю, таке радіообладнання може вважатися наданим на ринку у процесі комерційної діяльності чи то за винагороду, чи безкоштовно.

IX. Морське обладнання

Дія ТР РО не поширюється на радіообладнання, що належить до судового обладнання згідно з ТР МО.

Дія ТР МО поширюється на морське обладнання, яке призначено для розміщення на борту судна під прапором України. Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 09.07.2014 № 797 затверджено Перелік морського обладнання, на яке поширюється дія Технічного регламенту морського обладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2007 р. № 1103.

При цьому дія ТР РО також поширюється на радіообладнання торговельних суден, які не здійснюють міжнародні рейси та не підпадають під вимоги МК СОЛАС-74/78, а також на радіообладнання, що встановлюється на інших судах, у тому числі риболовних, зокрема згідно з:

Переліком обов'язкового радіообладнання торговельних суден (за винятком риболовних суден та суден, для яких радіообладнання не передбачено вимогами класифікаційних товариств), які не здійснюють міжнародні рейси та не підпадають під вимоги Конвенції СОЛАС-74/78, затвердженим наказом Міністерства транспорту України від 30.08.2002 № 605, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19.09.2002 за № 770/7058;

Переліком обов'язкового судового навігаційного обладнання та систем для торговельних суден (за винятком риболовних суден) валовою місткістю менше 150 одиниць, які здійснюють будь-які рейси, та інших суден, що не здійснюють міжнародні рейси, затвердженим наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 22.07.2008 № 912, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.08.2008 за № 706/15397 (із змінами).

X. Авіаційне бортове обладнання

Дія ТР РО не поширюється на вироби авіаційної техніки, визначені у пункті 51 частини першої статті 1 Повітряного кодексу України.

При цьому на апаратуру, призначену для організації надання телекомунікаційних послуг на борту повітряного судна (наприклад, наземні станції супутникового зв'язку, базові станції рухомого (мобільного) зв'язку, точки безпроводового доступу), поширюється дія ТР РО.

На радіообладнання для дистанційного радіокерування (пілотування) безпілотним повітряним судном та/або безпілотними літальними апаратами з обміну даними між повітряними та наземними пристроями (що не входять до

складу систем обслуговування повітряного руху та управління повітряним рухом) поширюється дія ТР РО.

XI. Комплекти для оцінювання, які виготовлені за спецзамовленням

Можна вважати, що дія ТР РО не поширюється на комплекти для оцінювання, якщо ці комплекти:

а) виготовлені за спецзамовленням:

комплект, який був виготовлений за конкретним запитом від конкретного клієнта або від групи клієнтів, що беруть участь у спільних науково-дослідних проектах стосовно усіх або деяких характеристик комплекту оцінювання,

або

комплект, який був виготовлений відповідно до специфічних вимог конкретного клієнта або групи клієнтів, які беруть участь у спільних науково-дослідних і проектних розробках стосовно усіх або деяких характеристик комплекту оцінювання.

Унікальний дизайн і характеристики комплекту роблять його прийнятним тільки для такого науково-дослідного проекту.

Якщо цей комплект буде надаватися на ринку на регулярній основі або пізніше не буде використовуватися для такого науково-дослідного проекту, то надалі такий комплект не вважають виготовленим за спецзамовленням;

б) виготовлені для оцінювання:

друкована плата з мікросхемою і допоміжними компонентами для створення робочої схеми під час оцінювання та розроблення;

в) комплекти радіобладнання, виготовлені на замовлення і призначені:

для організації досліджень та розробок фахівцями в науково-дослідних цілях;

для оцінювання характеристик/параметрів, що здійснюється під час тестування при перспективних розробках, або вдосконалення функцій досліджуваного та розроблюваного обладнання.

Деякі приклади комплектів для оцінювання, на які поширюється дія ТР РО (навіть якщо є можливість для користувача адаптувати його до своїх конкретних потреб або створити його самому):

пристрої/обладнання, що використовуються на регулярній основі для проведення випробувань (наприклад, лабораторне обладнання) з метою дослідження і розробок або для інших цілей, щоб продемонструвати відповідність або якість виробу;

обладнання з метою оцінки відповідності для користувачів у науково-дослідних установах (в цьому випадку обладнання завжди однакове, а не за індивідуальним замовленням).

XII. Конкретні випадки/приклади обладнання

1. Обладнання, що працює з радіобладнанням

Електричні або електронні вироби, функція яких не полягає у навмисному випромінюванні або прийманні радіохвиль з метою радіозв'язку

та/або радіовизначення (у цьому розділі зазначеному як «обладнання»), можуть працювати з радіобладнанням.

ТР РО застосовується до комбінацій радіобладнання з обладнанням в цілому, лише якщо радіобладнання:

- входить до складу устаткування;
- постійно під'єднано до нього.

Отже, якщо радіобладнання постійно під'єднано та є незмінним в обладнанні на момент його введення в обіг, таке обладнання вважається єдиним виробом.

В інших випадках радіобладнання та обладнання розглядаються як окремі готові вироби, а дія ТР РО поширюється лише на радіобладнання.

2. Пристрої інфрачервоного випромінювання

Частоти інфрачервоного спектра (ІЧ - спектра) мають значення від 300 ГГц до 430 ТГц. ТР РО поширюється тільки на пристрої, що працюють у нижній частині ІЧ - спектра, тобто від 300 ГГц до 3000 ГГц, який відповідає довжинам хвиль від 1 мм до 100 мкм (віддаленої інфрачервоної області). На ІЧ - пристрої, що працюють на більш високих частотах, не поширюється дія ТР РО.

3. Прилади, які використовують електромагнітні хвилі не для радіозв'язку та/або радіовизначення

На прилад, функції якого залежать від використання електромагнітних хвиль виключно для іншого призначення ніж радіозв'язок та/або радіовизначення (прилад, який поширює електромагнітні хвилі в просторі, але це поширення не призначене та не використовується для радіозв'язку та/або радіовизначення), не поширюється дія ТР РО, наприклад:

- індуктивні нагрівальні та обігрівальні прилади;
- високочастотне хірургічне обладнання та системи;
- посуд, призначений для індукційних нагрівальних приладів;
- пристрої для безпроводового передавання електричної енергії (без будь-якого радіозв'язку чи радіовизначення);
- обладнання, що використовує властивості поширення радіохвиль виключно з метою перевірки функціонування інших пристроїв.

4. Антени

Антени можна умовно поділити за типами на «активні» і «пасивні». «Активні» антени – це антени, що мають один або більше активних електронних компонентів (наприклад, діоди, транзистори тощо). Усі інші антени можна вважати «пасивними».

Відповідно до визначення радіобладнання, наведеного у пункті 5 ТР РО, на «пасивну» антену не поширюється дія ТР РО, якщо її введено в обіг як окремий пристрій/блок.

На радіобладнання з антеною поширюються всі вимоги ТР РО. Інтерфейс між радіобладнанням і антеною може не оцінюватися у випадку, якщо радіобладнання без антени також не буде доступним на ринку. На

«активні» антени завжди поширюється дія ТР РО.

5. Підсилювачі та інше обладнання, яке призначене для підключення до антен

Підсилювачі та інше обладнання, яке призначене для підключення до антен має відповідати вимогам ТР РО залежно від передбачуваного використання обладнання, заявленого виробником. Тому на підсилювачі та інше електронне обладнання, наприклад: активні фільтри, подільники, перетворювачі, конвертори, антенні тюнери, перемикачі тощо, що призначені для підключення до антен, як це визначено виробником, поширюється дія ТР РО.

6. DVB-приймачі

На приймачі телевізійного мовлення поширюється дія ТР РО. Однак, у конкретному випадку DVB-приймачів, а саме, на приймачі DVB-C, які отримують сигнал через кабельну мережу, не поширюється дія ТР РО.

На інші DVB-приймачі (DVB-T та DVB-S) та на приймачі DVB-C з радіомодулем (наприклад, телевізор з DVB-S, DVB-T та/або WLAN) поширюється дія ТР РО.

7. Глушники радіозв'язку (станції завод)

У цілому на глушники радіозв'язку не поширюється дія ТР РО як на такі, що не відповідають визначенню радіообладнання. Оскільки створення радіозавод є притаманним їм функціональним принципом, то не можна побудувати глушники, які відповідатимуть основним вимогам ТР РО.

Експлуатація глушників радіозв'язку може бути заборонена або обмежена відповідно до законодавства України.

8. Конструкторські комплекти

Якщо конструкторські комплекти у зібраному стані мають у складі радіообладнання і призначені для надання на ринку, то на такі конструкторські комплекти поширюється дія ТР РО. Виробник конструкторського комплекту відповідає за його відповідність у зібраному стані вимогам ТР РО, якщо комплект зібрано відповідно до інструкцій виробника.

Особа, яка збирає вже введені в обіг конструкторські комплекти, має дотримуватися інструкцій виробника. Зазначена особа вважається виробником такого обладнання, якщо:

їх цільове призначення або робота була змінена;

не дотримано вимог інструкцій виробника, що впливає на відповідність вимогам ТР РО.

9. Окремі радіокомпоненти

Відповідно до визначення, наведеному у підпункті 18 пункту 5 ТР РО, радіообладнання - це електричний або електронний виріб, який призначений для випромінювання та/або приймання радіохвиль з метою радіозв'язку та/або радіовизначення, або електричний чи електронний виріб, який повинен бути

укомплектований додатковим пристроєм, що призначений для випромінювання та/або приймання радіохвиль з метою радіозв'язку та/або радіовизначення;

Наведені нижче радіокомпоненти відповідають зазначеному вище визначенню, тому вони є радіообладнанням і на них поширюється дія ТР РО:

а) РЧ-модулі (радіочастотні модулі), а також компоненти, що мають вбудований РЧ-модуль;

б) інтегральні схеми, якщо вони мають здатність приймати або передавати радіосигнали, коли вони інтегровані в інший продукт.

Якщо зазначені радіокомпоненти введені в обіг перед їх інтеграцією до іншого продукту, суб'єкт господарювання, який є або вважається виробником, має:

а) провести аналіз і оцінити ризики, які можуть бути визначені на етапі введення в обіг, тобто їх потрібно ідентифікувати до інтеграції радіокомпонентів в інший продукт;

б) виконати оцінку відповідності радіокомпонентів згідно із положеннями пункту 50 ТР РО;

в) наводити вказівки, які, якщо їх дотримуватись, забезпечуватимуть відповідність радіокомпонентів вимогам ТР РО.

10. Радіообладнання, встановлене в транспортних засобах

Радіообладнання, яке встановлене в транспортних засобах, має відповідати ТР РО якщо радіообладнання не підпадає під будь-яке з винятків, зазначених у пунктах 2, 3 ТР РО.

Особа, яка вводить в обіг радіообладнання, що призначено для встановлення в транспортних засобах, вважається виробником і відповідає за відповідність такого обладнання вимогам ТР РО, якщо таке радіообладнання встановлюється в транспортний засіб відповідно до інструкцій виробника.

Особа, яка встановлює в транспортний засіб радіообладнання, яке вже введено в обіг, повинна дотримуватися інструкцій виробника. Зазначена особа вважається виробником такого радіообладнання, якщо:

не дотримано вимог інструкцій виробника, що впливає на відповідність радіообладнання вимогам ТР РО;

його цільове призначення або робота була змінена.

11. Стаціонарні установки

Розрізняють два типи стаціонарних установок:

а) установки, які завжди залишаються на постійному місці і, відповідно до ТР ЕМС, є унікальними в своїй конструкції, на які не поширюється ТР РО;

б) установки, створені з обладнання для загального вжитку, вони завжди залишаються на постійному місці, і на які поширюється ТР РО.

Відмінності між зазначеними типами стаціонарних установок наведено у пунктах 12 та 13 цього розділу.

12. Стаціонарні установки, які завжди залишаються на постійному місці і, відповідно до ТР ЕМС, є унікальними в своїй конструкції,

ТР РО не встановлює вимог до параметрів стаціонарних установок, втім у

ТР ЕМС передбачено спеціальні правила для стаціонарних установок і пристроїв, призначених для застосування у складі стаціонарних установок.

Уведення в експлуатацію радіобладнання у цьому випадку означає вбудовування радіобладнання до складу стаціонарної установки. Згідно з абзацом третім пункту 6 ТР РО вимагається, щоб відповідний рівень електромагнітної сумісності радіобладнання стаціонарних установок, встановлений в ТР ЕМС, було забезпечено.

Отже, під час оцінювання відповідності радіобладнання оцінюється можливість використання радіобладнання як частини апаратури або стаціонарної установки. Важливо, щоб забезпечення ефективного використання радіочастотного ресурсу України і його результативність та уникнення шкідливих завад не порушувалося за будь-якого передбачуваного робочого стану. У технічній супровідній документації на радіобладнання має бути ідентифіковано стаціонарну установку та визначено заходи безпеки. Юридична або фізична особа, яка несе відповідальність за введення в експлуатацію або використання радіобладнання, також має забезпечити, щоб радіобладнання було правильно встановлено, підтримувалося і використовувалося за призначенням.

13. Стаціонарні установки, створені з обладнання для загального вжитку, тобто вони завжди залишаються на постійному місці.

Що стосується радіобладнання, призначеного для ввімкнення в подібних установках, то, відповідно до пункту 50 ТР РО, оцінка відповідності повинна враховувати усі передбачені умови експлуатації і повинна підтвердити відповідність радіобладнання суттєвим вимогам за всіма можливими конфігураціями.

З огляду на типи радіобладнання, які можуть бути у складі такої установки, в інструкції з встановлення радіобладнання має бути наведена інформація про те, як встановити радіобладнання, щоб воно працювало за призначенням.

Особа, яка встановлює в стаціонарну установку радіобладнання, яке вже введено в обіг, повинна дотримуватися інструкцій виробника. Зазначена особа вважається виробником такого радіобладнання, якщо:

- внесено зміни до функціонування радіобладнання;
- радіобладнання вважається або розглядається як новий продукт;
- не дотримано вимог інструкцій виробника, що впливає на відповідність вимогам ТР РО.

14. Вилки електроживлення, приєднані до радіобладнання

На вилки електроживлення, які приєднано до побутових пристроїв, у складі яких є радіобладнання, наприклад, ноутбук або телевізор, поширюються вимоги статей 4 та 5 Закону України «Про загальну безпечність нехарчової продукції».

15. Мітка RFID

Дія ТР РО поширюється на мітки RFID, які застосовуються для

ідентифікації та обліку об'єктів, використовуючи технологію безконтактного обміну даними.

У зв'язку з особливостями застосування або розміром мітки RFID, маркування знаком відповідності, контактні дані та інша необхідна інформація не можуть бути нанесені на мітку RFID.

Продукція, яка має у своєму складі мітки RFID (наприклад, паспорти, платіжні картки тощо), не є радіобладнанням крім самої мітки RFID, і не вимагає маркування знаком відповідності і контактними даними для цілей ТР РО.

16. Кабелі та електропроводи

Кабелі та електропроводи не підпадають під дію ТР РО.

ХІІІ. Суб'єкти господарювання

1. Загальні вимоги

Згідно із ТР РО «виробник», «уповноважений представник», «імпортер» і «розповсюджувач» є суб'єктами господарювання. Основна відповідальність покладається на виробника. Зобов'язання інших суб'єктів господарювання визначаються в межах зобов'язань виробника.

Якщо суб'єкт господарювання бере на себе обов'язки виробника, він бере на себе повну відповідальність за дотримання вимог ТР РО, включаючи комплект технічної документації згідно із пунктом 64 ТР РО.

2. Виробник

Обов'язки виробника визначено в пунктах 19 - 30 ТР РО.

3. Уповноважений представник

Виробник може на підставі письмового доручення (договору, довіреності тощо) визначити будь-яку фізичну чи юридичну особу - резидента України своїм уповноваженим представником.

Обов'язки виробника, встановлені в пункті 19 ТР РО, та обов'язки виробника щодо складення ТД, встановлені в пункті 21 ТР РО, не можуть бути предметом доручення для уповноваженого представника.

Письмове доручення виробника повинне містити принаймні таке:

- зберігати ДВ та ТД і надавати їх на вимогу органів ринкового нагляду протягом 10 років після введення в обіг останньої одиниці радіобладнання;
- співпрацювати з органом державного ринкового нагляду;
- виконувати інші дії, вказані виробником згідно з визначеними у такому дорученні завданнями.

4. Імпортер

Обов'язки імпортера визначено у пунктах 33 – 41 ТР РО.

Відповідно до пункту 47 ТР РО імпортер вважається виробником для цілей ТР РО і повинен виконувати обов'язки виробника відповідно до вимог пунктів 19 – 30 ТР РО у разі, коли може бути порушена відповідність радіобладнання ТР РО, наприклад, коли імпортер:

вводить в обіг радіобладнання під своїм найменуванням або торговою маркою (знаком для товарів і послуг);

вносить зміни до радіобладнання, яке вже введено в обіг.

5. Розповсюджувач

Обов'язки розповсюджувача визначено у пунктах 42 – 46 ТР РО, відповідно до яких він повинен:

а) діяти з належною обережністю стосовно вимог ТР РО під час надання на ринок радіобладнання;

б) перевірити, чи:

радіобладнання має маркуванням знаком відповідності технічним регламентам;

радіобладнання супроводжується інструкціями та інформацією про безпеку;

виробник надав позначення типу, моделі, партії або серійного номера тощо, що дозволяє ідентифікувати радіобладнання;

виробник додав інформацію про простежуваність радіобладнання;

виробник склав ДВ/СДВ, які повинні супроводжувати радіобладнання;

виробник надав інформацію, у разі наявності обмежень до застосування радіобладнання;

імпортер (у разі введення в обіг на ринку України продукції походженням з іншої країни) додав інформацію про простежуваність радіобладнання;

в) не надавати на ринок радіобладнання, якщо він вважає або має підстави вважати, що радіобладнання не відповідає основним вимогам. Якщо радіобладнання створює неприйнятний ризик, розповсюджувач повинен повідомити виробника або імпортера та орган державного ринкового нагляду;

г) гарантувати, що в той час, коли радіобладнання перебуває під його відповідальністю, умови його зберігання та транспортування не ставлять під загрозу його відповідність суттєвим вимогам;

д) негайно інформувати орган ринкового нагляду та надати пояснення, зокрема інформацію про невідповідність і виконані коригувальні заходи, якщо радіобладнання становить ризик;

е) співпрацювати з органом державного ринкового нагляду щодо будь-яких заходів, які вживаються для усунення ризиків, що становить радіобладнання, яке вони надали на ринку.

Відповідно до пункту 47 ТР ТО розповсюджувач вважається виробником для цілей ТР РО і повинен виконувати обов'язки виробника відповідно до вимог пунктів 19 – 30 ТР РО у разі, коли може бути порушена відповідність радіобладнання ТР РО, наприклад, коли розповсюджувач:

вводить в обіг радіобладнання під своїм найменуванням або торговою маркою (знаком для товарів і послуг);

вносить зміни до радіобладнання, яке вже введено в обіг.

XIV. Опис обов'язків виробника

1. Забезпечення розробки та виготовлення радіобладнання відповідно до суттєвих вимог ТР РО.

Виробник забезпечує, щоб радіобладнання було розроблено і виготовлено відповідно до суттєвих вимог, наведених у пунктах 6 – 8 ТР РО.

2. Процедури оцінки відповідності

У пунктах 50 – 53 ТР РО зазначені умови та порядок застосування кожної процедури оцінки відповідності, які наведені у додатках 1, 2 або 3 до ТР РО, з метою перевірки виконання суттєвих вимог.

З метою оцінки відповідності радіобладнання суттєвим вимогам ТР РО виробник має можливість застосовувати стандарти з Переліку національних стандартів, відповідність яким надає презумпцію відповідності радіобладнання суттєвим вимогам ТР РО, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 355, затвердженого наказом Адміністрації Держспецзв'язку від 28 березня 2018 року № 197, із змінами (далі – Перелік національних стандартів).

Актуальний Перелік національних стандартів розміщено на офіційному вебсайті Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Передбачається, що відповідність суттєвим вимогам ТР РО має бути продемонстровано з використанням Модуля А (додаток 1 до ТР РО), або Модулів В+С (додаток 2 до ТР РО), або Модуля Н (додаток 3 до ТР РО).

Модулі В+С або Модуль Н використовують для перевірки відповідності суттєвим вимогам, викладеним у пунктах 7 та 8 ТР РО, якщо стандарти з Переліку національних стандартів застосовуються частково чи не застосовуються, або стандартів немає.

Отже, для суттєвих вимог, викладених у пункті 6 ТР РО, можливість продемонструвати відповідність цим суттєвим вимогам іншими способами, ніж використання національних стандартів з Переліку національних стандартів, не пов'язана з залученням ПО, оскільки виробник завжди має право на використання Модуля А (додаток 1 до ТР РО), який не передбачає залучення ПО.

Що стосується вимог, наведених у пунктах 7 та 8 ТР РО, якщо стандарти з Переліку національних стандартів застосовуються частково чи не застосовуються, або стандартів немає, оцінка відповідності здійснюється за участю ПО, оскільки Модулі В+С та Модуль Н вимагають його залучення.

На рисунку наведено алгоритм вибору процедур оцінки відповідності суттєвим вимогам ТР РО.

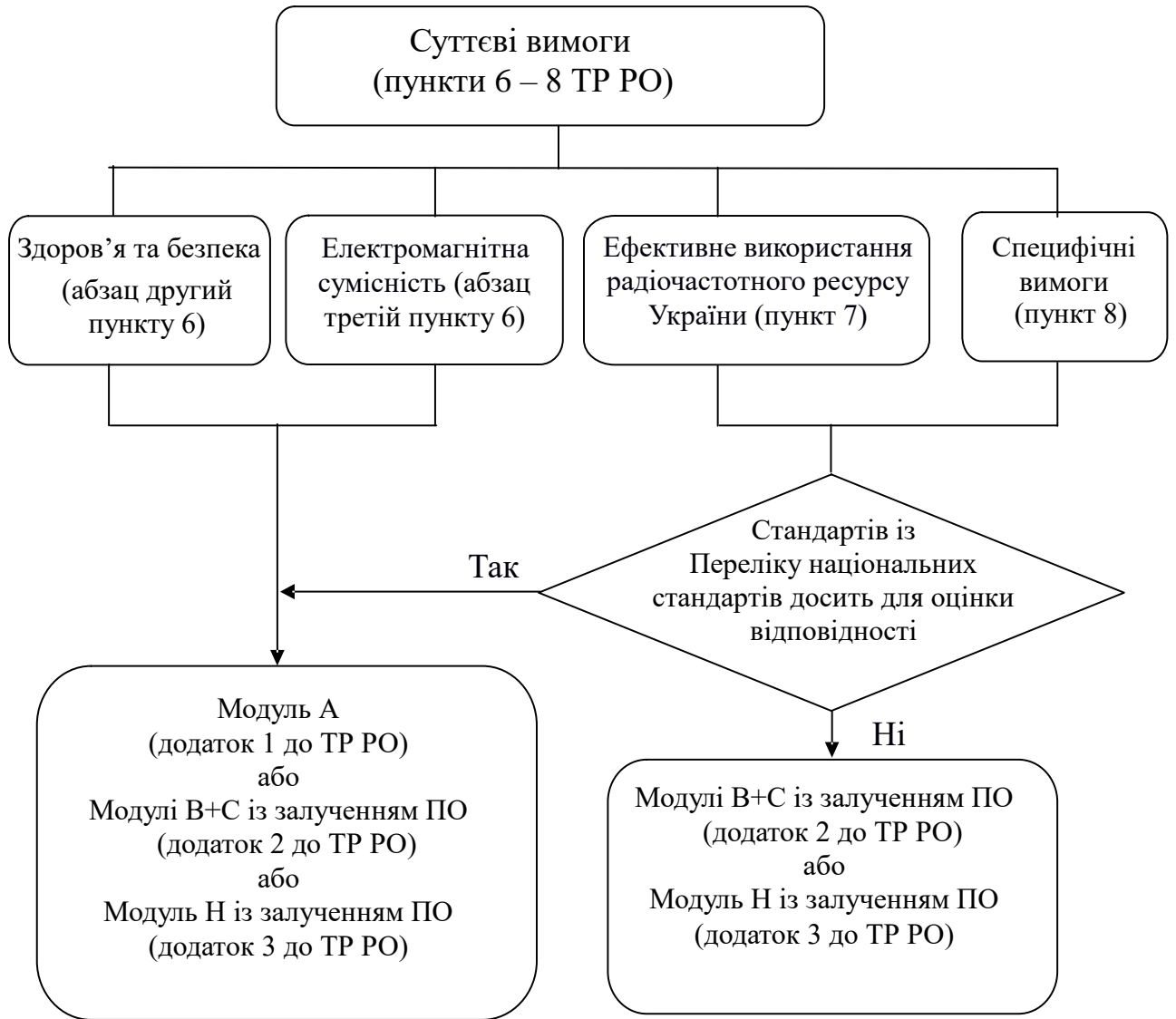

Рисунок – Алгоритм вибору процедур оцінки відповідності

За Модулями А, В+С та Н здійснюється оцінювання відповідності радіообладнання суттєвим вимогам, які наведено у пунктах 6 – 8 ТР РО, з урахуванням належного аналізу та оцінки ризиків. Відповідно до пунктів 64 – 66 та додатка 4 до ТР РО результати оцінювання незалежно від застосовного модуля повинні бути включені до технічної документації.

Якщо процедура оцінки відповідності вимагає від виробника виконання випробувань, виробник може звернутися із заявою до третьої сторони (наприклад, лабораторії), але відповідальність за відповідність радіообладнання в усіх випадках несе виробник.

Під час оцінки відповідності виробник має враховувати усі передбачені умови експлуатації. Це стосується умов експлуатації, які можуть вплинути на відповідність радіообладнання суттєвим вимогам ТР РО. Для вимог, зазначених в абзаці другому пункту 6 ТР РО, оцінка відповідності також має враховувати обґрунтовано прогнозовані умови застосування.

Якщо радіообладнання здатне приймати різні конфігурації, то

відповідність радіобладнання суттєвим вимогам ТР РО має бути оцінено за всіма можливими конфігураціями.

Виробник забезпечує відповідність вимогам ТР РО радіобладнання, яке вводить в обіг. Під час оцінювання відповідності радіобладнання виробник може використовувати результати оцінювання, отримані раніше для компонентів або частин цього радіобладнання, але при цьому несе відповідальність за відповідність радіобладнання в цілому. Проте проведення оцінювання тільки компонентів та/або частин радіобладнання може бути недостатньо, щоб продемонструвати відповідність всього радіобладнання.

Результати оцінювання, отримані раніше для компонентів та частин радіобладнання, долучають до ТД на все радіобладнання. На обґрунтований запит органу державного ринкового нагляду виробники повинні надати йому всю інформацію та документацію (у паперовій або електронній формі), необхідну для демонстрації відповідності радіобладнання вимогам ТР РО.

3. Технічна документація

Відповідно до пункту 21 ТР РО перед введенням радіобладнання в обіг виробник складає ТД згідно з вимогами, визначеними пунктами 64 – 67 ТР РО.

ТД має бути доступною, коли продукція вводить в обіг, незалежно від країни походження виробника. Оскільки поняття «введення в обіг» стосується кожної окремої одиниці продукції, зазначений строк обчислюється з моменту введення в обіг кожної окремої одиниці продукції.

Зміст ТД визначено в додатку 4 до ТР РО.

Пунктом 3 додатка 2 до ТР РО визначено, що ТД має містити опис проведення і результати належного аналізу та оцінки ризику (ризиків).

Деякі елементи ТД оформлюють відповідно до закону про порядок застосування мов. Це стосується таких елементів:

інформація для користувачів та інструкції з експлуатації;

список стандартів із Переліку національних стандартів, а у разі коли такі стандарти не застосовувалися, опис рішень, прийнятих з метою забезпечення відповідності радіобладнання суттєвим вимогам ТР РО;

копія ДВ;

копія сертифіката експертизи типу та додатки до нього, які було видано ПО (у відповідних випадках);

пояснення згідно з положеннями пункту 20 ТР РО та пояснення щодо наведення чи не наведення інформації на упаковці відповідно до пункту 28 ТР РО.

Згідно з вимогами, наведеними у пункті 67 ТР РО, у випадку, коли ТД не відповідає пунктам 64 – 66 ТР РО та не містить достатні відповідні дані або засоби, які використовувалися для забезпечення відповідності радіобладнання суттєвим вимогам, орган державного ринкового нагляду у разі необхідності звертається до виробника або імпортера з вимогою провести випробування радіобладнання органом з оцінки відповідності, прийнятним для органу державного ринкового нагляду, за рахунок виробника або імпортера.

4. Декларація про відповідність

Загальні вимоги до ДВ наведено у пунктах 54 – 57 до ТР РО.

Відповідно до вимог пункту 21 ТР РО виробник зобов'язаний скласти ДВ, якщо доведено повну відповідність радіобладнання вимогам ТР РО.

Виробник зберігає ДВ протягом 10 років після введення в обіг останньої одиниці відповідної моделі радіобладнання.

Відповідно до пункту 8 додатка 5 до ТР РО виробники наводять у ДВ описи компонентів та аксесуарів, включаючи програмне забезпечення, якщо вони:

впливають на відповідність радіобладнання;

призначені для встановлення або заміни користувачем без контролю виробника.

У цих конкретних випадках виробник вибирає формат і рівень опису цих частин, аксесуарів і компонентів, зокрема, програмного забезпечення, таким чином, щоб їх можна було ідентифікувати.

Приклад аксесуарів

Якщо радіобладнання постачається без антени, то технічні характеристики антени, яка може бути використана в поєднанні з радіобладнанням, повинні бути надані користувачам. Це може бути інформація про загальні характеристики певного типу антен або посилання на конкретну антену(-и), що доступна(-і) на ринку. Ці технічні характеристики аксесуарів наводяться в ДВ для того, щоб дати користувачеві можливість працювати із сумісним радіобладнанням.

Користувач несе відповідальність за експлуатацію радіобладнання і аксесуарів за призначенням згідно з описом, наданим виробником.

Приклад програмного забезпечення

Якщо в радіобладнанні встановлено програмне забезпечення (наприклад, вбудоване програмне забезпечення, яке записується на інтегральну мікросхему і керує роботою радіомодуля, програма управління персональним комп'ютером тощо), яке може вплинути на відповідність радіобладнання вимогам ТР РО, і виробник має намір і надає можливість користувачеві вільно змінювати або замінити його, то версія програмного забезпечення має бути наведена в ДВ, щоб користувач використовував радіобладнання саме з такою версією програмного забезпечення, з якою здійснювалось оцінювання відповідності радіобладнання. Виробник наводить формат опису версії програмного забезпечення таким чином, щоб його можна було ідентифікувати.

З іншого боку, якщо радіобладнання має програмне забезпечення, яке не може вплинути на його відповідність вимогам ТР РО, і при цьому виробник не має наміру дозволяти користувачу змінювати або замінювати його, то ніякої інформації про таке програмне забезпечення наводити в ДВ не потрібно. Прикладом цього може бути оновлення через мережу Інтернет програмного забезпечення, що не впливає на суттєві вимоги ТР РО, коли встановлюється нова версія програмного забезпечення під повним контролем виробника без

доступу користувача.

ДВ не потрібно плутати із іншими документами, зокрема із сертифікатом експертизи типу, виданим ПО. Ці документи можна легко відрізнити: ДВ підписується виробником або від його імені уповноваженим представником, в той час, як інші документи підписують представники випробувальних лабораторій або ПО.

Позначення радіобладнання в ДВ має дозволяти встановлювати зв'язок між продукцією, ДВ і ТД.

Супроводження радіобладнання

Кожна одиниця радіобладнання повинна супроводжуватися копією ДВ або СДВ (принаймні одна з них повинна бути у друкованому вигляді). ТР РО не забороняє відображати ДВ або СДВ в інструкції з експлуатації, у вигляді окремого аркушу, на радіобладнанні або на упаковці.

Спрощена декларація про відповідність

СДВ повинна містити дані, наведені у додатку 6 до ТР РО.

У СДВ наводиться веб-адреса, за якою може бути знайдена повна ДВ. Ця веб-адреса не обов'язково безпосередньо надає документ, але може привести до певної інтернет-адреси, де збережено ДВ або де можлива проста ідентифікація чи пошук ДВ.

Навіть якщо СДВ оформлена тільки стосовно ТР РО, повна ДВ, яка розміщена на вебсайті, інформує про відповідність усім технічним регламентам, дія яких поширюється на радіобладнання.

Якщо на радіобладнання поширюється дія кількох технічних регламентів, що вимагають складення ДВ, складається єдина декларація про відповідність щодо всіх таких технічних регламентів. Єдина декларація про відповідність може мати форму досьє, яке складається з відповідних окремих ДВ.

Маркування знаком відповідності

Маркування знаком відповідності технічним регламентам здійснюється відповідно до положень, наведених у пунктах 58 – 62 ТР РО.

Відповідно до пунктів 21 та 59 ТР РО виробник зобов'язаний при введенні продукції в обіг нанести маркування знаком відповідності технічним регламентам на радіобладнання, а якщо це неможливо або невиправдано через характер радіобладнання – на його упаковці та супроводжувальні документи. Це маркування має бути висотою не менше ніж 5 мм.

Якщо конструкція корпусу радіобладнання та його розміри не дозволяють наносити маркування розміром не менше ніж 5 мм, то висота знака відповідності технічним регламентам може бути менше ніж 5 мм за умови, що він залишається видимий та розбірливий. Якщо це неможливо, враховуючи розмір радіобладнання, то виробник може нанести його помітно і розбірливо на інформаційну табличку радіобладнання, а також на упаковку. Якщо на радіобладнання, крім ТР РО поширюється дія інших технічних регламентів, які не передбачають, щоб маркування було менше ніж 5 мм, то маркування

знаком відповідності технічним регламентам розміром менше ніж 5 мм не може бути використано виробником.

Якщо ПО бере участь у процедурі оцінки відповідності згідно з додатком 3 до ТР РО, то відповідно до пункту 62 ТР РО до маркування радіобладнання повинен бути доданий ідентифікаційний номер ПО з тією самою висотою, що й знак відповідності.

Цей ідентифікаційний номер проставляється самим ПО або за його дорученням виробником чи уповноваженим представником.

Маркування знаком відповідності технічним регламентам наноситься також на продукцію, на яку поширюється дія декількох технічних регламентів, якщо хоча б один з них вимагає такого маркування.

5. Додаткова інформація

Відповідно до пункту 24 ТР РО виробники повинні гарантувати, що радіобладнання, яке вони надають на ринку, має позначення типу, моделі, партії або серійного номера тощо, що дасть змогу його ідентифікувати, або у разі неможливості або невиправданості через характер радіобладнання (наприклад, невеликий розмір, поверхня не підходить для друку) інформацію наводять на упаковці або супровідних документах.

6. Інформація щодо відстеження

Вимога щодо можливості ідентифікації виробника радіобладнання, назви компанії, зареєстрованої торгової назви або зареєстрованої торгової марки та поштової адреси, за якою з ним можна зв'язатися, визначена у пункті 25 ТР РО.

7. Інформація у випадку обмежень

Якщо існують обмеження щодо введення в експлуатацію або вимоги щодо необхідності отримання дозволу на використання радіобладнання, то згідно з пунктом 28 ТР РО виробник наводить у товаросупровідній документації або на упаковці відповідну інформацію, визначену НКРЗІ, або розміщує таку інформацію у ДВ.

8. Інструкції

Пункт 26 ТР РО зобов'язує виробників супроводжувати радіобладнання інструкціями та інформацією про безпеку відповідно до закону про порядок застосування мов. Крім того, вони мають бути чітко викладеними і зрозумілими за змістом. Інструкції повинні містити інформацію, необхідну для введення в експлуатацію та використання радіобладнання за призначенням. Зокрема, ця інформація має включати, де це доречно, опис аксесуарів, компонентів, програмного забезпечення.

Інструкція до радіобладнання, яке призначене для випромінювання радіохвиль, додатково має містити:

смугу (смуги) радіочастот, в якій (в яких) працює радіобладнання;

максимальну потужність випромінювання у смугі (смугах) радіочастот, в якій (яких) працює радіобладнання.

Приклад програмного забезпечення

Якщо в радіобладнанні встановлено програмне забезпечення (наприклад, вбудоване програмне забезпечення, яке записується на інтегральну мікросхему і керує роботою радіомодуля, програма управління персональним комп'ютером тощо), яке може вплинути на відповідність радіобладнання вимогам ТР РО, і виробник має намір і надає можливість користувачеві вільно змінювати або замінювати його, то версія програмного забезпечення має бути наведена в інструкції, щоб користувач використовував радіобладнання саме з такою версією програмного забезпечення, з якою здійснювалось оцінювання відповідності радіобладнання. Виробник наводить формат опису версії програмного забезпечення таким чином, щоб його можна було ідентифікувати.

З іншого боку, якщо радіобладнання має програмне забезпечення, яке не може вплинути на його відповідність вимогам ТР РО, і при цьому виробник не має наміру дозволяти користувачу змінювати або замінювати його, то ніякої інформації про таке програмне забезпечення наводити в інструкції не потрібно. Прикладом цього може бути оновлення через мережу Інтернет програмного забезпечення, що не впливає на суттєві вимоги ТР РО, коли встановлюється нова версія програмного забезпечення під повним контролем виробника без доступу користувача.

9. Серійне виробництво

Виробник несе відповідальність за те, щоб кожна одиниця виготовленого та введеного в обіг радіобладнання відповідала вимогам ТР РО. Тому під час тривалого серійного виробництва важливо, щоб виробник контролював будь-які зміни у застосованих стандартах і в національному законодавстві, що стосуються вимог до апаратного та/або програмного забезпечення, і щоб стан продукції враховував це належним чином. Зазначені зміни мають бути відображені у ТД.

10. Випробування зразків та реєстр скарг

Згідно з абзацом другим пункту 23 ТР РО якщо радіобладнання становить ризик, виробники з метою захисту здоров'я і безпеки споживачів (користувачів) повинні проводити випробування зразків радіобладнання, що надається на ринку, досліджувати його і, при необхідності, вести реєстр скарг, невідповідного вимогам радіобладнання, відкликаною радіобладнання, а також інформувати розповсюджувачів про будь-який такий моніторинг.

11. Дії у разі невідповідності

Згідно із пунктом 29 ТР РО виробники, які вважають чи мають підстави вважати, що радіобладнання, яке вони надали на ринку, не відповідає ТР РО, негайно вживають коригувальних заходів, необхідних для приведення такого радіобладнання у відповідність до вимог ТР РО, а у разі необхідності відкликають або вилучають його з ринку України. Крім того, якщо радіобладнання становить певний ризик, виробники негайно інформують про це органи державного ринкового нагляду, надавши детальну інформацію, зокрема про невідповідність такого радіобладнання ТР РО, про вжиті

коригувальні заходи та про їх результати.

12. Співпраця з органом державного ринкового нагляду

Відповідно до пункту 30 ТР РО на вимогу органу державного ринкового нагляду виробники мають співпрацювати з ним щодо будь-яких заходів, які вживаються для усунення ризиків, що становить радіобладнання, введене ними в обіг.

XV. Суттєві вимоги

1. Загальні положення

ТР РО встановлює суттєві вимоги, які поділяються на такі два типи:

а) суттєві вимоги, що застосовуються до усіх видів радіобладнання (пункти 6, 7 ТР РО);

б) суттєві вимоги, що застосовуються до певного визначеного виду радіобладнання (пункт 8 ТР РО).

2. Суттєві вимоги, що застосовуються до усіх видів радіобладнання

Радіобладнання має бути сконструйоване таким чином, щоб забезпечити згідно з ТР РО:

а) захист здоров'я і безпеки людей, домашніх тварин та майна, у тому числі з урахуванням вимог безпеки, наведених в ТР НЕО, але без обмеження напруги (абзац другий пункту 6 ТР РО). Зазначена вимога також стосується обладнання з живленням від хімічних елементів живлення (батареї). Виробник має забезпечувати дотримання визначених рівнів випромінювання електромагнітних полів згідно з вимогами безпеки. У зв'язку з цим виробник розміщує у доступному місці (інструкція з експлуатації, упаковка тощо) умови використання радіобладнання. Ці умови використання охоплюють ризики для здоров'я і безпеки людини, що пов'язані з використанням радіобладнання, наприклад, електричні, механічні, хімічні (викид агресивних речовин), а також (але не виключно) вплив на здоров'я, пов'язаний з шумом, вібрацією та ергономічними аспектами;

б) відповідний рівень електромагнітної сумісності, встановлений у ТР ЕМС (абзац третій пункту 6 ТР РО);

в) ефективне використання і підтримку ефективного використання радіочастотного ресурсу України у відповідній радіотехнології та уникати шкідливих завад (пункт 7 ТР РО).

3. Суттєві вимоги, що застосовуються до певного визначеного виду радіобладнання

Відповідно до пункту 8 ТР РО радіобладнання певних видів повинно бути розроблено таким чином, щоб воно відповідало таким основним вимогам:

а) взаємодія з аксесуарами, зокрема із зарядними пристроями загального призначення;

б) взаємодія радіобладнання через мережі з іншим радіобладнанням;

в) підключення до інтерфейсів (пунктів закінчення телекомунікаційної мережі загального користування) відповідного типу на всій території України;

г) стала робота мережі (під'єднання пристрою не повинно завдавати шкоди телекомунікаційній мережі загального користування, заважати її функціонуванню або призводити до зловживання ресурсами цієї мережі, тим самим погіршуючи характеристики якості послуг);

д) забезпечення захисту особистих даних і конфіденційності користувачів і абонентів;

е) підтримання певних функцій, що забезпечують захист від шахрайства;

є) підтримання певних функцій, що забезпечують доступ до служб екстреної допомоги;

ж) підтримання певних функцій, які полегшують можливість використання таких пристроїв користувачами з обмеженими можливостями;

з) підтримання певних функцій, які забезпечують завантаження у радіообладнання тільки такого програмного забезпечення, яке у відповідній комбінації з радіообладнанням підтвердило відповідність вимогам ТР РО.

Види радіообладнання у конкретній радіотехнології, яких стосуються вимоги, викладені в підпунктах 1-9 пункту 8 ТР РО, визначаються у нормативно-правових актах центрального органу виконавчої влади в галузі зв'язку.

XVI. Положення про інтерфейси та специфікації

1. Згідно з пунктом 15 ТР РО центральний орган виконавчої влади в галузі зв'язку відповідно до Плану РЧР та за поданням НКРЗІ оприлюднює на своєму офіційному вебсайті радіоінтерфейси.

2. Форма, за якою надається інформація по кожному радіоінтерфейсу, розроблена з урахуванням положень Рішення Європейської Комісії 2000/299/ЕС: Commission Decision of 6 April 2000 establishing the initial classification of radio equipment and telecommunications terminal equipment and associated identifiers.

3. НКРЗІ згідно з пунктами 9 і 15 ТР РО та відповідно до статті 26 Закону України «Про радіочастотний ресурс України» визначає можливість застосування радіообладнання, в тому числі у комбінації з програмним забезпеченням, яке впливає на дотримання суттєвих вимог, а також схвалює узагальнені умови застосування радіообладнання для відповідної радіотехнології згідно з встановленим НКРЗІ порядком.

XVII. Національні стандарти

1. Перелік національних стандартів

Застосування під час оцінки відповідності національних стандартів, які ідентичні гармонізованим європейським стандартам, є добровільним, але має ту перевагу, що надає презумпцію відповідності радіообладнання суттєвим вимогам ТР РО.

Згідно із пунктом 49 ТР РО Перелік національних стандартів

затверджується та оприлюднюється відповідно до статті 11 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

Виробник може не застосовувати або застосовувати частково стандарти з Переліку національних стандартів, але у цьому випадку він має довести, що його радіообладнання відповідає суттєвим вимогам ТР РО в інший спосіб, і забезпечити повне технічне обґрунтування цього рішення.

2. Стандарти із Переліку національних стандартів та інші стандарти

Якщо виробник має намір застосувати національний стандарт для оцінки відповідності своєї продукції, то з метою отримання переваг презумпції відповідності суттєвим вимогам ТР РО необхідно застосовувати національний стандарт із Переліку національних стандартів, а якщо він недоступний, то застосувати споріднений стандарт.

3. Актуалізація Переліку національних стандартів

У Переліку національних стандартів наводиться інформація щодо оновлення національних стандартів або змін до них, а також зазначаються дати початку і припинення надання презумпції відповідності внаслідок застосування як нових, так і заміненних національних стандартів.

З метою продовження надання радіообладнання на ринку виробники, які застосовували національний стандарт, який виключено із Переліку національних стандартів, і не бажають застосовувати новий національний стандарт із Переліку національних стандартів, повинні залучати ПО до оцінки відповідності радіообладнання.

XVIII. Призначені органи

1. Залучення ПО до оцінки відповідності

Якщо виробник не застосовує або застосовує частково стандарти з Переліку національних стандартів, чи коли для певного виду радіообладнання стандартів немає, з метою доведення відповідності радіообладнання суттєвим вимогам по пунктам 7 та 8 ТР РО, виробник або його уповноважений представник мають застосовувати процедури оцінки відповідності, які передбачають залучення до оцінювання ПО (додатки 2 або 3 до ТР РО).

Для оцінки виконання суттєвих вимог по пункту 6 ТР РО виробник вибирає процедуру оцінки відповідності без залучення ПО (додаток 1 до ТР РО) або залучає ПО на добровільних засадах (додатки 2 або 3 до ТР РО).

На рисунку до пункту 2 розділу XIV цих Методичних рекомендацій наведено алгоритм вибору процедур оцінки відповідності.

2. Призначення ПО

Призначення органів з оцінки відповідності для виконання ними як третіми сторонами завдань з оцінювання відповідності радіообладнання вимогам ТР РО здійснюється відповідно до Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». Відповідними наказами Мінекономіки затверджено ПО (детальну інформацію наведено на сайті Мінекономіки за

посиланням: Головна » Діяльність » Технічне регулювання » Переліки призначених органів з оцінки відповідності » Реєстр призначених органів з оцінки відповідності (ООВ) вимогам технічних регламентів).

ПО можуть бути призначені для виконання тільки процедури, наведеної у додатку 2 або 3 до ТР РО, або обох процедур і можуть бути призначені для роботи з усіма або лише певними типами радіобладнання у визначених радіотехнологіях.

3. Модулі В+С – експертиза типу в поєднанні з відповідністю типові на основі внутрішнього контролю виробництва (додаток 2 до ТР РО)

Якщо ПО проводить експертизу ТД обладнання, у складі якого є радіомодуль, на який іншим ПО вже видано сертифікат експертизи типу, то можливе визнання результатів експертизи типу радіомодуля без необхідності проводити оцінювання радіомодуля. При цьому треба приймати до уваги, що ТР РО вимагає, щоб радіобладнання відповідало суттєвим вимогам за умови правильного встановлення радіобладнання, його підтримки та використання за призначенням. Отже, ПО має відзначити будь-які невідповідності між очевидним використанням обладнання та заявленою цільовою метою, щоб результати оцінки по модулю В (експертиза типу) могли бути належним чином кваліфіковані і не підлягали неправильному тлумаченню.

Прикладом невиконання умов використання за призначенням може бути кількість одиниць обладнання, що ймовірно буде введено в експлуатацію, та їх загальний потенціал можливих шкідливих наслідків для ефективного використання радіочастотного ресурсу України.

Сертифікат експертизи типу видається на основі фахової оцінки ТД. До уваги беруться чинні акти національного законодавства з цих питань, документи зі стандартизації, посилання на технічні настанови, доступні примітки. Додаток 2 до ТР РО не містить вимог щодо форми сертифіката експертизи типу. ПО вибирає свою власну форму сертифіката експертизи типу, яка може містити додаткову інформацію (наприклад, детальну інформацію про виробника, процедури оцінки відповідності, призначення та інші зауваження або спостереження).

4. Модуль Н – відповідність на основі цілковитого забезпечення якості (додаток 3 до ТР РО)

Оцінка відповідності системи управління якістю виконується під відповідальність ПО. Якщо система управління якістю виробника вже сертифікована (оцінена) акредитованим органом із сертифікації, ПО може не дублювати оцінку системи управління якістю, але вимагатиме гарантії того, що конкретні вимоги ТР РО були враховані.

Виробник має зберігати ДВ як підтвердження того, що він ввів радіобладнання у обіг, застосовуючи модуль Н (додаток 3 до ТР РО). ПО повинен мати доступ до всієї відповідної документації, яка підтверджує ДВ.

5. Протокол випробувань

Відповідно до пункту 21 ТР РО виробники мають скласти ТД і проводять

оцінку відповідності радіобладнання за однією із процедур, передбачених пунктами 51 – 53 ТР РО, або мають результати такої оцінки.

ТД, яка надається виробником до ПО, згідно із додатком 4 до ТР РО містить протоколи випробувань.

6. Обмін інформацією

Пунктами 88 і 89 ТР РО, пунктом 8 додатка 2 до ТР РО (модуль В) і пунктом 15 додатку 3 до ТР РО (модуль Н) встановлено вимоги до ПО щодо надання певної інформації державним органам та іншим призначеним органам.

7. Координація між призначеними органами

Відповідно до пункту 90 ТР РО наказом Мінекономрозвитку від 30.03.2018 № 459 «Про утворення секторальної групи призначених органів з оцінки відповідності згідно з Технічним регламентом радіобладнання» утворено секторальну групу ПО з метою координації та співпраці між органами з оцінки відповідності, призначеними згідно з ТР РО.

8. Державний ринковий нагляд і його забезпечення

У пунктах 91 – 94 ТР РО наведено положення щодо здійснення державного ринкового нагляду і державного контролю радіобладнання.

XIX. Радіобладнання, на яке одночасно поширюється дія ТР РО та інших технічних регламентів

1. На радіобладнання може одночасно поширюватися дія ТР РО та інших технічних регламентів. Якщо в ТР РО немає застережень щодо поширення певних технічних регламентів на радіобладнання, у такому випадку до радіобладнання мають бути одночасно застосовані усі технічні регламенти, під дію яких воно підпадає.

Виробник має гарантувати, що радіобладнання відповідає вимогам усіх технічних регламентів, що застосовуються до радіобладнання.

2. Відповідно до додатка 1 Технічного регламенту обмеження використання деяких небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 139, на радіобладнання, як правило, поширюється дія зазначеного регламенту.

XX. Взаємозв'язок між ТР РО та ТР НЕО і ТР ЕМС

Згідно із пунктом 4 ТР РО на радіобладнання, на яке поширюється дія ТР РО, не поширюється дія:

ТР НЕО, за винятком випадків, викладених в абзаці другому пункту 6 ТР РО;

ТР ЕМС, за винятком випадків, викладених в абзаці третьому пункту 6 ТР РО.

Зазначені винятки стосуються виключно суттєвих вимог ТР РО до радіобладнання.

XXI. Порівняння ТР РО та ТР РО ТКО

1. Порівняно з ТР РО ТКО у ТР РО включено:
 - а) приймачі радіомовлення та телевізійного мовлення;
 - б) обладнання, яке працює на частотах нижче ніж 9 кГц (у разі включення відповідних радіотехнологій до Плану РЧР);
 - в) обладнання для радіовизначення.
2. Порівняно з ТР РО ТКО з ТР РО виключено:
 - а) проводове телекомунікаційне кінцеве (термінальне) обладнання;
 - б) випромінювальні пристрої.

XXII. Перехідний період

1. Перехідний період щодо надання на ринку радіообладнання, яке було оцінено відповідно до суттєвих вимог ТР РО ТКО, визначено у пункті 3 постанови № 355, а саме передбачено, що не може бути заборонено або обмежено надання на ринку та введення в експлуатацію з причин невідповідності вимогам ТР РО радіообладнання, яке введено в обіг до 01.04.2018 та відповідає вимогам ТР РО ТКО, ТР ЕМС, ТР НЕО.

Також у пункті 3¹ постанови № 355 зазначено, що до 31.12.2019 дія ТР РО не поширюється на радіообладнання, яке встановлене та призначене для використання у складі конструкції колісних транспортних засобів.

2. Радіообладнання, яке відповідає вимогам ТР РО ТКО:

з 01.04.2018 не дозволяється введення в обіг, але дозволяється надання на ринку без обмежень, якщо радіообладнання введено в обіг до 31.03.2018 включно (крім радіообладнання, яке встановлене та призначене для використання у складі конструкції колісних транспортних засобів);

з 01.04.2018 до 31.12.2019 включно дозволяється без обмежень введення в обіг або надання на ринку радіообладнання, яке встановлене та призначене для використання у складі конструкції колісних транспортних засобів.

з 01.01.2020 не дозволяється введення в обіг радіообладнання, яке встановлене та призначене для використання у складі конструкції колісних транспортних засобів.

Директор Департаменту
розвитку електронних комунікацій
Адміністрації Держспецзв'язку

Микола ТКАЧЕНКО